

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Základní škola Žďár nad Metují

549 55 Žďár nad Metují 73

Identifikátor školy: 600 093 751

Termín konání komplexní inspekce: 24. - 25. květen 2001

Čj.	093 215/01-2001
Signatura	ki3bu102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Žďár nad Metují (dále jen škola) je neúplnou jednotřídní školou, do které bylo v době konání inspekční činnosti zapsáno dvanáct žáků druhého, třetího a čtvrtého ročníku (5+5+2).

Výuka ve všech třech ročnících probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2.

Škola sdružuje školní družinu, kterou navštěvovali všichni žáci školy.

Osm žáků je místních, dva dojíždějí z České Metuje, dva z Police nad Metují.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka v českém jazyce, matematice, prvouce, přírodovědě a anglickém jazyce

Hodnocení úrovně vzdělávání je posuzováno na základě šesti hospitací, z nichž pět bylo realizováno u třídní učitelky (zároveň ředitelky školy), hodinu anglického jazyka učila vychovatelka školní družiny.

Učební plán je v souladu s návrhem zvoleného vzdělávacího programu, týdenní časová dotace v jednotlivých předmětech odpovídá předepsanému počtu hodin. V českém jazyce jsou v souladu s učebním plánem jeho jednotlivé složky – čtení a literární výchova, jazykové vyučování, slohový výcvik a psaní. Členění učiva do jednotlivých ročníků ve sledovaných předmětech odpovídá učebním osnovám. Kontrolou zápisů v třídní knize a porovnáním tematických plánů vyučujících nebyla zjištěna obsahová duplicita výuky, kontinuita výuky ve skupině sledovaných předmětů je zajištěna. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání, aktuálnímu složení třídy, jsou voleny přiměřeně a vhodně vzhledem ke schopnostem žáků. Ředitelka školy nevykazuje žádného žáky se specifickými poruchami učení a chování. Příprava obou vyučujících na výuku byla pečlivá, systematická a zodpovědná. Porovnáním zápisů v třídní knize, tematických plánů a hospitacemi bylo zjištěno, že probírané učivo je v časovém i obsahovém souladu.

Podmínky výuky

Třídní učitelka splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku žáků na tomto typu školy. Anglický jazyk učí vychovatelka školní družiny, která požadované pedagogické ani odborné vzdělání pro výuku žáků na prvním stupni nemá. Přestože kvalita výuky není tímto zjištěním ovlivněna, je tato skutečnost v rozporu s § 2 odst. 4 vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tím je porušen § 51 odst. 1, 3 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Materiální podmínky pro výuku žáků jsou velmi příznivé. Interiér budovy je vkusně vyzdoben, prostory jsou funkčně a účelně využívány. Třída je dostatečně velká, prostorná, esteticky vyzdobená, pedagogicky podnětná. Jsou v ní umístěny a využívány aktuální nástěnky, obrazový materiál, didaktické pomůcky.

Organizace, formy a metody výuky

Všechny navštívené hodiny byly řízeny účelně, pokyny učitelek byly jasné, srozumitelné. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně, žáci měli dostatek času na pochopení a procvičování probíraného učiva, vyučovací čas byl využit efektivně. Ke snadnějšímu zapamatování a ke zvýšení efektivity výuky přispívalo používání učebnic (jsou zastoupeny tituly ze šesti různých nakladatelství). Využívány byly rovněž pracovní sešity, učební pomůcky – kartičky, obrazový materiál, velmi časté bylo využití tabulí, které byly pečlivě připravené. Sešity žáků jsou pravidelně a důsledně kontrolovány a opravovány, přes značnou frekvenci chyb žáků je celkově písemný projev na dobré úrovni. Variabilita vyučovacích metod byla vhodně měněna podle potřeby, přiměřené bylo střídání činností mezi přímou a samostatnou prací žáků. Při výuce bylo zjištěno nesprávné posazení dvou leváků.

Motivace a hodnocení

Pro navození příjemné pracovní atmosféry byl ve většině hodin zařazen zpěv. Vstupních motivačních metod nebylo využíváno, v průběhu hodin žáci byli motivováni pochvalou, povzbuzením, oceněním práce. Pochopení probíraného učiva bylo průběžně ověřováno, vzhledem k nízkému počtu žáků je kontrola téměř neustálá. Při řešení zadaných úkolů je v případě potřeby žákům poskytována pomoc, individuální dispozice žáků jsou respektovány, je oceňována jejich snaha a pokrok. Na základě namátkové kontroly žákovských sešitů a knížek lze konstatovat, že četnost známek je vyhovující a hodnocení žáků je pravidelné a přiměřené. V závěru hodin nebyl výkon žáků hodnocen, rovněž chybělo celkové zhodnocení hodin.

Interakce a komunikace

Veškerá komunikace mezi vyučujícími a žáky je založena na vzájemné důvěře, žákům jsou známa dohodnutá pravidla jednání a chování. Ti mají vytvořeny dobré pracovní i společenské návyky, projevovali pozitivní vztah k výuce. Vzhledem k velikosti a charakteru školy není vzájemná komunikace vždy vedena v klasické školní rovině. Vyjadřovací schopnosti však byly v případě rozvíjeny vyžadováním odpovědí celými větami, vysvětlováním neznámých slov a významů. Užívání tvarů nespisovné češtiny nebylo důsledně opravováno a korigováno. Atmosféra ve třídách se vyznačovala pracovní aktivitou, snahou žáků i jejich zaujetím. Prvky nežádoucího chování žáků nebyly v průběhu inspekční činnosti zaznamenány.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny stupněm vynikající. Personální podmínky výuky, materiální podmínky výuky, psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Celkově je úroveň vzdělávání ve skupině sledovaných předmětů hodnocena stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní charakteristika školní družiny

Do školní družiny (dále ŠD nebo družiny) je zapsáno všech dvanáct žáků školy. Ranní provoz

družiny začíná v 7:00 a trvá do 7:45 hodin, v pondělí až čtvrtek jsou odpolední činnosti zahajovány ve 12:30, v pátek v 10:45 a končí v 15:30 hodin. Při školní družině pracuje kroužek anglického jazyka, který navštěvují rovněž všichni žáci školy. Tento zájmový kroužek pracuje v pondělí jednu vyučovací hodinu.

Poplatek za docházku do školní družiny není stanoven.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Vychovatelka školní družiny splňuje pro svoji práci podmínku pedagogické a odborné způsobilosti, je absolventkou střední pedagogické školy, obor vychovatelství.

Školní družina je umístěna v přízemí školní budovy, kde jsou žákům k dispozici dvě místnosti. Jedna slouží jako pracovna (k dispozici má 16 pracovních míst, zde žáci i obědvají). Obědy jsou dováženy z nedaleké mateřské školy. Druhou místnost družina využívá jako hernu. Jedná se o malé prostory, ve kterých není dostatek místa na uskladnění hraček a pomůcek. Prostředí ŠD je velmi vkusně vyzdobené žákovskými pracemi, je pedagogicky podnětné. V průběhu konání inspekční činnosti byl v obou místnostech pořádek a čistota. Z dalších prostor družina využívá druhou třídu, která je v prvním patře a provizorně slouží i jako tělocvična, v případě příznivého počasí žáci chodí s vychovatelkou ŠD na školní hřiště a do blízkého okolí školy.

Kontrolou povinné pedagogické dokumentace – přehledu výchovně vzdělávací práce bylo zjištěno, že režim dne je vyvážený a svoji skladbou podporuje rozvoj osobnosti žáků.

Řízení školní družiny

Předložená povinná dokumentace je vyplňována řádně, je úplná. Přehled výchovně vzdělávací práce ŠD a ŠK je veden na jiném než předepsaném tiskopise, schválený vzor Sevt však byl dodržen.

Vnitřní řád školní družiny není zpracován samostatně, provoz činnosti ŠD je vymezen ve vnitřním řádu školy.

Školní družina se výrazným způsobem podílí na prezentaci školy. Žáci se pod vedením vychovatelky podílí na zabezpečení společných akcí – vánočních a velikonočních prodejních výstav, vyhotovují dárky k vánocům, vyrábějí pomůcky na vyučování (praktické činnosti, výtvarnou výchovu apod.).

Kontrolu činnosti družiny provádí a vyhodnocuje ředitelka školy. Ve Výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 je však uveden pouze provoz ŠD, základní charakteristiku a hodnocení činnosti tato zpráva postrádá.

Organizace a průběh výchovně vzdělávací činnosti

Vychovatelka ŠD má zpracován týdenní program zařízení, jsou v něm pravidelně zastoupeny činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové.

V navštívených hodinách zvolené metody podporovaly rozvoj tvořivosti, fantazie, aktivity a komunikace. Vlastní prostory družiny jsou přizpůsobeny tak, aby podporovaly komunikaci, spolupráci a tvořivost žáků.

Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování, formy této přípravy jsou pestré. Na přípravě se podílí i třídní učitelka, která je často v prostorách ŠD přítomna.

Na základě zjištěných skutečností jsou podmínky, kvalita řízení a organizace výchovně vzdělávací činnosti školní družiny posouzeny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepci rozvoje školy jako ucelený dokument ředitelka školy zpracovanou nemá. Plánování řeší formou krátkodobých cílů stanovených na základě analýzy potřeb školy. Učební plán školy je sestaven v souladu s návrhem zvoleného vzdělávacího programu. Je sestaven tak, aby odpovídal potřebám a zájmu žáků. Pro výukové obtíže bude po dohodě s rodiči jeden žák doporučen na odborné vyšetření do pedagogicko – psychologické poradny.

Při kontrole *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* ze dne 19. 2. 1996, vydaného ŠÚ Náchod pod čj. 59-00-96, bylo zjištěno, že tento dokument neobsahuje údaj stanovený v § 13b odst. 6 písm. a) zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů – název a sídlo školy není uveden v souladu s § 2 odst. 3 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Kompetence a úkoly pedagogických pracovníků vycházejí z Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení, které vydalo MŠMT pod čj. 16 969/96 – 42 dne

15. dubna 1996. Jsou přidělovány vždy na začátku školního roku a zaznamenány v sešitě se zápisy z jednání pedagogické rady. Organizační struktura je vzhledem k velikosti školy jednoduchá. Statutárním zástupcem školy je ředitelka, jejím poradním orgánem je dvoučlenná pedagogická rada, která se oficiálně schází ke každému čtvrtletí tj. 4x ročně. Obsahem jednání jsou otázky pedagogické, organizační a provozní.

Organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Celkový počet žáků školy (12) je však v rozporu s § 5 odst. 3 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Pro školní rok 2000/2001 nebyla škole udělena výjimka z nejnižšího možného počtu žáků.

Zápisu žáků do prvního ročníku se zúčastnily čtyři děti, do prvního ročníku pravděpodobně všichni nastoupí. Tím by mělo v příštím školním roce školu navštěvovat čtrnáct žáků.

Vnitřní informační systém je funkční, vzhledem k velikosti školy zcela jednoduchý. Informace rodičům jsou předávány na třídních schůzkách, které se uskutečňují 4x ročně, dále pak pomocí notýsků a žákovských knížek. Třídních schůzek se účastní většina rodičů, po osobní domluvě se mohou rodiče na své děti informovat ve škole kdykoliv. Žákovské knížky a notýsky poskytují rodičům dostatek informací o chování a prospěchu žáků.

Personální dokumentace je vedena v písemné podobě, je uložena u ředitelky školy, ochrana před možným zneužitím je zajištěna.

Škola ve prezentuje vhodným způsobem na veřejnosti. Kromě zmíněných akcí – vánočních a velikonočních výstav - pořádá veřejné vystoupení koncipované k závěru školního roku. Žáci se svými učitelkami nacvičili pro rodiče kulturní společenské pásmo. Kromě písní, básniček, říkanek a tanců předvedly děti i své znalosti z anglického jazyka.

Systém hmotného stimulování pracovníků je určován celkovou finanční částkou, která byla přidělena škole a jejíž výše neumožňuje výraznější ohodnocení za odvedenou práci. K ocenění nad rámec běžných povinností je využíváno především morálního povzbuzení. Kritéria pro přiznání nenárokových složek platu jsou všem zaměstnancům školy známa, v písemné formě zpracována nejsou.

Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je neformální. Ředitelka školy úzce spolupracuje s vychovatelkou školní družiny, obě řeší společně případné výukové či kázeňské problémy.

Kontrolu provozu školy a jejího hospodaření pravidelně zajišťuje zřizovatel školy a referát školství při OkÚ Náchod.

Plánování, organizování, vedení a motivování, rovněž jako kontrolní mechanismy jsou vzhledem ke specifickým podmínkám a velikosti školy hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je kvalita řízení hodnocena stupněm velmi dobrý.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání cizinců

Cizinci nebyli v době inspekční činnosti ve škole vzděláváni.

Dotazníky pro rodiče

V průběhu konání komplexní inspekce byly zadány dotazníky rodičům všech žáků školy. Z celkového počtu 12 předaných dotazníků jich byl vráceno 8, tj. 67%. Vyjádření rodičů k jednotlivým bodům jsou vesměs pozitivní. Kladně byla hodnocena především úroveň předvánočních a velikonočních výstav, školních besídek a celková činnost školy. Ředitelka školy byla s vyjádřením rodičů ústně seznámena.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané Školským úřadem Náchod dne 19. 2. 1996 pod čj. 59-00-96,
- Výroční zpráva ZŠ ve Žďáru nad Metují o činnosti školy ve školním roce 1999/2000,
- Vnitřní řád školy, nedatováno,
- učební plán školy na školní rok 2000/2001,
- rozvrh hodin pro školní rok 2000/2001,
- tematické plány vyučujících pro školní rok 2000/2001,
- třídní výkazy a katalogové listy vedené ve školním roce 2000/2001,
- třídní kniha pro školní rok 2000/2001,
- povinná dokumentace školní družiny,
- záznamy z jednání pedagogické rady,
- personální dokumentace školy,
- dotazníky pro rodiče,
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy,
- fotodokumentace.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Příznivé pracovní prostředí a podmínky pro výuku žáků,
- kvalifikované personální obsazení,
- velmi dobrá úroveň navštívených hodin, řídicí činnosti a činnosti školní družiny,
- pořádání mimoškolních aktivit.

Doporučení:

- V případě, že školu bude v příštích letech navštěvovat menší počet žáků než povoluje zákon, požádat prostřednictvím zřizovatele školy o udělení výjimky z nejnižšího možného počtu žáků,
- ve spolupráci s referátem školství okresního úřadu uvést do souladu s právními normami Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Základní škola Žďár nad Metují je jedinou jednotřídní školou náchodského okresu. V letošním školním roce poskytuje základní vzdělání žákům druhého až čtvrtého ročníku. Problémem další činnosti školy zůstává celkově nízký počet žáků

Na základě hospitací je úroveň vzdělávání ve skupině sledovaných předmětů a činnost školní družiny posouzena stupněm velmi dobrý. Jednotlivé oblasti řízení školy jsou vyvážené a jsou rovněž posouzeny stupněm velmi dobrý.

Celkově je škola hodnocena stupněm velmi dobrý.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Pavel Bachtík

.....

V Náchodě dne 27. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. června 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Jiřina Hubená

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	12. července 2001	093 255/01-2001
Zřizovatel:	12. července 2001	093 256/01-2001

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.